

Misli

Besede

Dejanja

Misli mislimo,

besede izgovarjamo,

dejanja nas zaznamujejo.

Dejanja

Besede

Misli

Urednikove misli

NAŠA ZLATA REVIIJA MISLI (50 let) je zapisovala misli slovenskega človeka v Avstraliji, domovini, zamejstvu in po svetu skozi 50 let in jih prinašala v vaše domove po širni Avstraliji, nekaj pa tudi po svetu. S tem poslanstvom Misli nadaljujejo tudi sedaj, ko so stopile v svoje 51. leto starosti. Veseli smo, da imamo veliko dopisovalcev. Vsega ne moremo objaviti zaradi pomanjkanja prostora. Prednost dajemo zapisom o slovenskem utripu v Avstraliji, saj druge novice in druge stvari lahko preberete v časopisih in revijah ali pa prisluhnete slovenskim radijskim programom, ki vas sproti obveščajo o svetovnih in slovenskih dogodkih. Misli tiskamo sedaj v 1700 izvodih, odpošljemo jih na 1635 naslovov.

Uredništvu se zdi primerno, da je na prvem mestu v tej številki objavljena pridiga ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita dr. Franca Rodeta, ki jo je imel na letošnji veliki šmaren, 15. avgusta 2002, na Brezjah, kjer je bila obnovitev posvetitve slovenskega naroda Materi Božji, podobno kot na Ptujski Gori in Sveti Gori nad Gorico. Iz omenjene pridige bomo lahko tudi mi razbrali upanje in poslanstvo slovenskega katoličana ter zgodovinski trenutek, ki ga preživlja narod in Cerkev v Sloveniji.

Prva septembarska nedelja je očetovski dan. Čestitamo vsem očetom! Pogovarjali smo se z Lojzetom Markičem, ki je dobil prvo zavetje v Baragovem domu in je zidal cerkev in Dom matere Romane v Kew. Veliko je novic iz vseh treh naših verskih in kulturnih središč. V ospredju je še vedno zlatomašni jubilej p. Valerijana Jenka. Čedalje več jubilejev je med nami – poleg slovesnih praznovanj in slavljenja je to tudi znamenje nabiranja let. Zlati jubilej redovnega življenja obhaja p. Filip Rupnik. Zlate čestitke! Srebrni jubilej obhaja poučevanje slovenskega jezika kot šolskega predmeta v Viktoriji. Čestitke in zahvala predvsem neutrudnim učiteljicam in učiteljem. Žalostno je le, da je sedaj malo učencev. Ampak, kaj hočemo. To je neizprosna usoda izseljenstva. Neverjetno zanimivo za Slovence pa je, da v Melbournu obhaja šele svoj prvi rojstni dan vinska trta – sadika najstarejše trte na svetu z mariborskega Lenta je bila posajena v Yarra Ranges za lansko Slomškovo nedeljo. Letos jo bodo počastile Vesele Štajerke. Ja, o vsem tem lahko berete v teh Mislih. Pa seveda naši misijonarji nam pišejo pa mladinski kotichek pa še kaj.

IN SEDAJ ŠE NEKAJ ZELO POMEMBNEGA Z UPRAVNIKOVE MIZE:

Poleg vsega navdušenja, dobre volje, pripravljenosti, časa, dela in moči, ki jo zahteva priprava vsake številke Misli, je tudi hladen račun, ki ga je treba plačati z dolarji: računalnik, internet, papir, fotokopiranje, servisi strojev, telefon, faks, e-mail, elektrika – brez nje ne dela noben stroj, fotografije, minimalna cena za delo, tisk, pošta pa ima postavljeno svojo ceno na grame in kilometre. In dejstvo z vaše, naročniške strani je to-le: Najprej hvala vsem rednim plačnikom! Dolgovi naročnikov pa so naslednji: za 4 leta dolguje 13 naročnikov (\$910); za 3

leta dolguje 79 naročnikov (\$4.345); za 2 leti dolguje 157 naročnikov (\$6.280), za letošnje leto dolguje še 247 naročnikov (\$ 4.940); 61 naročnikov pa je že plačalo naročnino \$30 za leto 2003 (\$1.830). Z neporavnanimi dolgovi so se ukvarjali že vsi moji predhodniki. Zato lepo prosim vse, ki niste poravnali naročnine, da to storite takoj, sicer si boste sami ukinili Misli. Ne govorite: Pater Metod nam je ukinil Misli, pater Ciril nam bo ukinil Misli. Sami si jih boste! In nekateri si jih ukinjate že kar nekaj let! Pater Metod je naredil "čistko" leta 1998, jaz jo moram sedaj. Če ne bo takojšnjega konkretnega odgovora od naročnikov, ki že leta niso poravnali naročnine, bomo morali zaradi finančnih težav združiti oktober in november 2002 v skupno številko. Če ni, še vojska ne pobere! In seveda bomo upoštevali ravnanje neplačljivih naročnikov in jim že z novembrom 2002 ne bomo več poslali Misli. Na ovojnici pod naslovom imate napisano EXP: in letnico do konca katerega leta imate plačano naročnino. Če imate tokrat označeno letnico z rdečo barvo, pomeni, da ste dolžnik. Naročnina za leto 1999 in 2000 je bila \$15, za leto 2001 in 2002 je \$20. Če pa ste plačali in to ni zabeleženo na ovojnici ali vaš dar ni bil še vpisan, pa vas prosimo, da nam to sporočite. Bomo popravili napako, če smo jo zagrešili.

Glejte, računica je takšna: Vsaka številka Misli nas stane nad \$6000. Če bi vseh 1600 naročnikov plačalo naročnino (\$20) v letu 2002, bi dobili znesek \$32.000 - to bi zadostovalo za tiskanje in razpošiljanje pet številčk Misli. Vse drugo se krije izključno po zaslugi vas, ki darujete v Tiskovni sklad patra Bernarda. Takšnih pa je vse manj. Vse pogosteje poslušamo, kako je s pokojnino težko shajati... Veliko dobrotnikov je že na drugem svetu in vse pogosteje tja spremljamo nove.

Za leto 2003 bo naročnina \$30, za tujino \$70 in tudi tako brez darov ne bo šlo. Kar računajte! Stroški samo rastejo. Rafael v Sydneyu je že pred šestimi leti iz četrletnega glasila prešel v pol-letno. Tudi Misli bodo verjetno prekmalu - zgolj zaradi finančnih razlogov - prisiljene postati dvomesečnik. Z letom 2003 tudi ne bo več GRATIS pošiljanja Misli, razen seveda knjižnicam in ustanovam, ki Mislim pošiljajo svoja glasila v izmenjavo. Hvala pa vsem vam, ki Misli redno prebirate in podpirate z naročnino in z darovi za Tiskovni sklad p. Bernarda.

Prisrčen pomladni pozdrav iz mesta, ki je vsak dan bolj cvetoče.
Bog živi!

pater Ciril

ČESTITAMO PATRU FILIPU ZA 50 LET

REDOVNEGA ŽIVLJENJA!

Provincialov delegat slovenskih frančiškanov v Avstraliji *pater Filip Rupnik* je 31. avgusta 2002 obhajal zlati jubilej redovnega življenja. Svoje prve redovne zaobljube je naredil ob sklepu noviciata 31. avgusta 1952 v Novem mestu. Izhaja iz velike družine 13 otrok, od katerih je še 9 živih. Rupnikova družina je dala tri duhovne poklice: *pater Filip* (v Sydneyu) in *brat Leon* (na Brezjah) sta frančiškana, *pater Simon* (v Mariboru) je kapucin. Na fotografiji je pater Filip s prijatelji - z že pokojnim Jankom Jerebom (prvi z leve), ki je bil pokopan 31.12.2001 v Richmondu, NSW ter Jankovo nečakinjo Mojco, možem Robertom in otrokoma Agato in Timom.

ZAVETJE POD MARIJINIM PLAŠČEM

Pridiga nadškofa dr. Franca Rodeta na Brezjah, 15. avgusta 2002

“KO JE BREZMADEŽNA DEVICA, obvarovana madeža izvirnega greha, dovršila tek zemeljskega življenja, je bila končno s telesom in dušo vzeta v nebeško slavo. Gospod jo je povišal za kraljico vesoljstva, da bi bila v popolnejši meri upodobljena po svojem Sinu, najvišjem vladarju in zmagovalcu nad grehom in smrtjo.”

S to slovesno izjavo je leta 1950 papež Pij XII. razglasil dogmo o Marijinem vnebovzetju, ki jo je sicer krščansko ljudstvo v veri sprejemalo že od prvih stoletij dalje, kot pričujejo najstarejše cerkve, posvečene Materi Božji. Zaradi poslušnosti Božji volji v svojem zemeljskem življenju, je bila Marija zgled vere in ljubezni vsem krščanskim rodovom, zaradi svojega slavnega vnebovzetja pa je postala vir upanja in tolažbe Božjemu ljudstvu na poti v večno domovino. **Zgled vere in ljubezni, vir upanja in tolažbe - to je Marija tudi za nas in za čas, ki v njem živimo.**

Naša doba se počasi in s težavo rešuje lažnih upov in sanj o odrešenju z lastnim naporom in v mejah tega sveta, ki so jih gojile ideologije XX. stoletja. Stare iluzije o nenehnem napredku, prepričanje v odrešilno vlogo znanosti, vera v očiščujočo moč revolucije, pričakovanje nove, pravične družbe enakih - vse to je ostalo za nami. Današnji človek, utrujen in razočaran, sprejema svojo končnost in skuša iztržiti čimveč od sedanjega trenutka. V pehanju za materialnimi dobrinami se redkokdaj sprašuje o “poslednjih rečeh”, o smislu življenja in smrti, o onstranstvu in večnosti, o pomenu njegovih naporov, uspehov in porazov.

V tem svetu brezobzirnega tekmovanja za oblast in bogastvo smo priče nezadržnemu propadanju vrednot in vse bolj pogostemu pojavljanju nelepkih potez v človekovem značaju: zvičajnost, povzdigovanje uspeha ne glede na sredstva,

samovšečnost, zaverovanost vase, nekritičnost do sebe, objest, skratka, to, kar Sveto pismo imenuje “poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja” (1 Jn 2,16).

Naj navedem tri področja, ki posebej kličejo po krščanski zavzetosti.

Tu je najprej področje družine. Prav družina, ki je odprta za življenje in živi svoj poklic v zavesti odgovornosti pred Bogom ima nalogo, da podaja bistvene vrednote naše kulture in je najbolj trden temelj prihodnosti našega naroda in Cerkve. Če pogledamo od bliže pa opazimo, da je ta temelj hudo razmajan. Stalno upadanje števila rojstev namreč resno ogroža prihodnost naroda. Ne samo pri nas, ampak po vsej Evropi. Evropsko prebivalstvo, ki je leta 1960 predstavljalo 25 % svetovnega prebivalstva, bo sredi našega stoletja - če se stvari ne spremenijo - štel samo še 5 % prebivalcev našega planeta. Spričo tega lahko govorimo o demografskem samomoru Evrope. Tako neodgovorno stališče do življenja je pogosto posledica sebičnega, nedoraslega, neresnega, površnega in končno morečega pojmovanja spolnosti, ki ga širijo ljudje brez moralnih načel in s tem zastrupljajo ozračje. Navsezadnje pa je znamenje, da ni več prave volje do življenja in vere v prihodnost. Se more kristjan, ki izpoveduje vero v večno življenje, strinjati s tem in podleči tej neodgovorni propagandi?

Drugo področje, ki terja spremembe je **področje šolstva**. Naj se govori karkoli, naša šola ni nevtralna, ampak je ideološko pogojena in dejansko širi ateistični pogled na svet in na življenje. Ne samo, da ne daje poštene in objektivne informacije o veri in Cerkvi, ampak celo pospešuje negativen odnos in utrjuje predsodke do njiju. Zato moramo na tem področju z najširšim možnim konsenzom

pravičnih in pametnih ljudi doseči določene premike: ker ta šola ni bila nikoli odraz narodovega konsenza, ampak je stvaritev ožje skupine levih ideologov; ker nas nasilno ločuje od naših kulturnih in duhovnih korenin; ker bo naredila iz nas narod brez zgodovinskega spomina, narod kulturnih izkoreninjencev; ker ogroža našo istovetnost in nam vsiljuje nekaj tujega; ker je nesprejemljiva in nerazumljiva anomalija v evropskem prostoru; ker je - če bo obstala - najbolj jasen dokaz poniglavosti in hlapčevstva slovenskih kristjanov, ki nič ne naredijo, da bi jo spremenili.

Tretje področje, ki zbuja skrb in vse večje ogorčenje, je **področje medijev**. Naj navedem samo nekaj izjav ljudi, ki proučujejo to področje.

“Enosmerni in izrazito indoktrinacijski članki ... onemogočajo nastajanje objektivnega in pluralnega javnega mnenja ... Tako smo izpostavljeni enosmerni propagandi, kot je ne pozna nobena evropska država” (Dignitas, št. 13-14, str 70).

“V pismih bralcev (Dela) so bili objavljeni članki, ki so bili pod kakršnim koli kulturnim nivojem. Vtis je, da je vse to načrtovano, članki pa naročeni” (prav tam, str 262).

“Sovražen, nekulturen, nespodoben odnos do nadškofa. Takšnega pisanja v svetovnem tisku ne moremo srečati” (prav tam, str. 133-134).

Spričo tega žalostnega stanja, pred katerim smo nemočni, vas prosim samo: Mislite s svojo glavo, ne pustite se zavajati in ostanite trezni, držite določeno razdaljo do tega, kar berete in slišite in ne nasedajte sovražni propagandi proti Cerkvi. Pa molite za zdravo pamet!

Recimo, da nas zdrava pamet in neodvisna drža pred pritiskom medijev - za kar se moramo truditi - že približuje Evropi, ki naj bi bila naslednja etapa v naši zgodovini. “Že zato si želim evropskega povezovanja, da bi v moji domovini vsaj na področju medijev in političnega življenja premagali svojo totalitarno preteklost in začeli živeti

normalno” (Drago Jančar, Brioni, Lj. 2002, str. 19).

Vključitev v skupni evropski dom nas bo namreč ponovno povezala z narodi in kulturami, s katerimi smo bili v preteklosti že povezani. Tako je naš vstop v Evropsko zvezo na nek način **vrnitev domov**. Vračamo se tja, kjer smo nekoč že bili.

V tej Evropi, ki seveda ni obljubljena dežela, ki pa stoji na trdnih humanističnih in duhovnih temeljih, se bodo naša obzorja razširila in marsikakšno naše pojmovanje se bo spremenilo. V bolj neposrednem stiku z evropsko kulturo bomo spoznali in sprejeli drugačno videnje zgodovine, drugačna pravila politične igre, drugačna načela informiranja. Tudi drugačno podobo Cerkve. V poglobljanju v evropsko zgodovino nam bo dano umeti, da je evropska istovetnost nerazumljiva brez krščanstva, da sta Cerkev in Evropa med seboj intimno povezani in da se med seboj bogatita z vrednotami, ki so hkrati krščanske in človeške, kot so človekovo dostojanstvo, izostren čut za pravičnost in svobodo, zavzetost pri delu, podjetnost, ljubezen do družine, spoštovanje življenja, strpnost in želja po sodelovanju in miru. Te skupne vrednote evropske civilizacije niso nikoli dokončno osvojene, zato se moramo zanje stalno boriti in jih uveljavljati. V prvi vrsti mi, kristjani. Od nas je odvisno, ali se bo Evropa zapirala v svoje malenkostne zemeljske ambicije, v svojo sebičnost in bo zapadla v tesnobo in nesmisel, ali pa bo našla svojo dušo v civilizaciji življenja, ljubezni in upanja. Vsekakor Evropa ne more zapustiti krščanstva kot sopotnika, ki ji je postal tuj, tako kot noben človek ne more zapustiti svojih razlogov za življenje in upanje, ne da bi zapadel v dramatično krizo.

Naj nas Devica Marija ohranja v tej veri in naj nas potrjuje v zvestobi svojemu Sinu Jezusu Kristusu danes in v prihodnje, ko bomo našli zavetje pod njenim modrim plaščem z vencem dvanajstih zvezd.

V BARAGOVEM DOMU JE BILO VEDNO ZIVAHNO

ALOJZ MARKIČ je bil med prvimi fanti v Baragovem domu, ki ga je pred 42. leti ustanovil pokojni pater Bazilij. Alojza je pričakal že na ladji in mu sedem let nudil zatočišče v Baragovem domu. Alojz pa mu je vso to skrb vračal s pridnim delom v domu in potem pri zidanju cerkve in doma matere Romane. Ob peti obletnici smrti patra Bazilija in ob srečanju nekdanjih prebivalcev Baragovega doma sva se pater Ciril in Marija Anžič pogovarjala z Alojzom.

Lojze, od kod ste se napotili v daljni svet?

Doma sem iz vasi Podnanos, ki so jo pred vojno imenovali Št. Vid pri Vipavi. V naši družini je bilo šest otrok, jaz sem najmlajši. Oče je umrl tri mesece pred mojim rojstvom, najstarejši brat je imel takrat devet let - ta je pri petnajstih letih umrl, sestra je umrla, ko je bila stara osem let, štirje pa smo živi. V vasi so me vsi klicali Slavko. Otroška leta sem preživel v veliki revščini. Končal sem gradbeno šolo in začel delati v zidarstvu. Brat Andrej je pobegnil in

je živel v Parizu. Stalno sva se dopisovala in enkrat je prišel v staro Gorico prav na mejo. Midva z mamo sva se sprehajala ob meji po naši strani in smo se tako pogovarjali. Takrat sem mislil preskočiti ograjo, pa mi je bilo hudo, da bi pustil tam mamo. Opazil nas je miličnik in me odpeljal na zaslišanje in me spraševal, kaj sem se pogovarjal. Povedal sem mu, da je bil tam moj brat, da se že dolgo nisva videla in se je čudil, kako sem zrastel, ... in druge nepomembne reči o življenju v vasi. Ker sem bil pripravljen na pobeg, sem imel pri sebi kar nekaj denarja, ki sem ga zaslužil kot vajenec in sem ga zašil v suknjič. Tega sem naskrivaj razparal in mu pokazal, ker je zahteval, da dam na mizo vse, kar imam pri sebi. Vedel sem, da če denarja ne pokažem, mi ga bo zaplenil. Zakaj imaš toliko denarja pri sebi, me je vprašal miličnik. Zato, da mi ga mama ne pobere, sem mu zadovoljivo odgovoril, in mi je potem vse vrnil. Šele v poznejših

Žena Anica in Lojze z vnuki: Julia, Matthew in Liam. Zadaj z leve proti desni pa so njihovi otroci in njihovi življenjski sopotniki: Brendan, Tom, Tania, Kerrilee, David, in Lydia.

letih sem doumel, koliko je morala moja mama garati in potrpeti, da nas je spravila do kruha.

No, potem ste bili še nekaj časa priden Lojzek v Podnanosu.

Ne dolgo, kakšen teden. Brat mi je iz Francije poslal kolo in s tem sem se mislil odpeljati do meje, pa mi ga je bilo škoda, da bi ga moral nekje pustiti. Starejši sestri Ivanki sem povedal, da grem čez mejo in me je nekega večera spremljala kakšne tri kilometre. Potem sva se poslovila. Hodil sem po stranskih poteh, da me ne bi dobile obmejne patrolje. Prestopil sem jugoslovansko-italijansko mejo in prišel v Trst. Brat je prišel iz Pariza po mene. Peljala sva se do italijansko-francoske meje. Jaz sem tam izstopil, ker nisem imel potnega lista. Dogovorila sva se, da se dobiva v Mentonu, v prvem francoskem mestu ob morju. Plezal sem po tistih hribih in previsih in nikakor nisem mogel priti v dolino do morja. Nato sem po velikih mukah le

uspeh in znašel sem se - pred policijsko postajo. Seveda so me takoj prijeli in nato v marici peljali na zaslišanje. Iz marice sem videl brata, ki me je čakal. Udrihal sem po mreži marice, tako da me je opazil in zvedel, kje sem! Po zaslišanju so me peljali na italijansko mejo in me izročili italijanski policiji, ki me je odpeljala v begunsko taborišče v Trst, kjer sem bil mesec ali dva, potem v Napoli, nato v Latino, kjer sem srečal veliko Slovencev.

Na kateri ladji ste pripotovali v Avstralijo?

Vožnja na ladji Flaminia je bila prijetna. Hvala Bogu, da nisem dobil morske bolezni. Nekateri so se prav mučili. Po 32 dneh smo 20. oktobra 1960 pristali v Melbournu. Nek Hrvat mi je povedal, da je na ladjo prišel slovenski duhovnik. Ko sem šel gledat na krov ladje, sem opazil skupino fantov in mladega duhovnika. Stopil sem pred njega in se predstavil. Ko sem rekel Markič, mi je pater Bazilij dejal, da me je že priporočil moj prijatelj iz taborišča Mirko Cuderman, ki je prišel dober mesec pred mano in mu naročil, če me sreča, da me vzame z ladje in preskrbi stanovanje. Pater je rekel, da grem lahko z njim. Zraven sta stala prijatelja Karlo Štrancar in Miro Krševan. Po krajšem pogovoru je pater rekel, da gresta z njim lahko tudi onadva. Takoj nato je zaprosil za naše kovčke, ki smo jih že oddali, ker smo bili določeni, da gremo v taborišče v Bonegillo. Dobili smo značke druge barve, kar je pomenilo, da ostanemo v Melbournu. Na poti iz pristanišča v Kew nam je pater pripovedoval o Padua Hall – o hiši, v kateri je bila poboljševalnica in jo je dobil od škofije, da jo bo lahko uporabljal

Odbojkarji in njihov glavni navijač.

za fante, ki prihajajo v Avstralijo. V hiši da živita dva avstralska patra frančiškana in dva fanta – en Slovenec in en Hrvat. Slovenec je bil Jože Kapušin. Tudi mi vsi trije lahko ostanemo tam. Samo zaenkrat bomo morali malo potrpeti, kajti nima še kuharice in ni še vse urejeno, je med potjo pripovedoval p. Bazilij. Bo pa šlo vse na boljše in tako se je tudi zgodilo.

Živo ohranjate spomin in prijetne spomine na življenje v Baragovem domu.

V domu je bilo v prvem nadstropju štirinajst sob, različnih velikosti, opremljenih z vojaškimi železnimi posteljami, skupna kopalnica in stranišči. V pritličju je bila pisarna, sprejemna soba, kuhinja, jedilnica, čitalnica, televizijska soba, soba z biljardom in namiznim tenisom, pralnica in garaža. Ob strani hiše, kjer danes stoji cerkev, je bilo igrišče za tenis, kjer smo fantje igrali odbojko. Zraven doma je bila tudi kapela. Tam je bila vsako jutro maša. K maši so prihajali večinoma sosede iz bližnjih ulic, med njimi je bil mlad fant, danes dobro znani Phillip Brady, TV in radijska osebnost. Število stanovalcev je počasi naraščalo; postajalo je vedno bolj živahno. Pater je vedno obiskoval Bonegillo in vsakokrat tudi pripeljal nove fante. Nekaj stanovalcev je prišlo tudi iz bolnišnic za umsko in duševno prizadete. Ker svojcev niso imeli, je zanje podpisal pater, jim pomagal in skrbel za njihov red. Večinoma fantov je bilo v teh bolnišnicah zaradi obupa, osamljenosti in domotožja. Osebnostno je nekajkrat pater zaradi teh fantov tudi nastradal kot na primer takrat, ko ga je fant udaril z vso močjo, da se je pater znašel na tleh v kotu sobe, ker fant ni maral več k zdravniku po zdravlila.

Ste fantje samo živeli v domu ali ste tudi skrbeli za red in prenavljanje hiše?

Sprva smo si kuhali in čistili sami, včasih je prišla skuhat večerjo gospa Avrelija. Več let nam je tudi prala perilo. Po nekaj tednih sta avstralska patra zapustila hišo, saj sta bila že zelo stara. Kmalu zatem je pater Bazilij dobil iz Južne Avstralije gospo Kregarjevo, vdovo z dvema sinovoma Slavkom in Milanom. Z njimi je prišla tudi Činčeva Anica, ki

Fantje Baragovega doma in gospodinje, zbrani na sveti večer ob jaslicah.

je bila Slavkova zaročenka. Sledile so ji nato še pomočnice, ki so pomagale v kuhinji in skrbele za red in čistočo celotnega doma: Marija, Micka Marta. Gospa Kregar je bila odlična kuharica, fantom pa tudi prava mati. Dom je bil v slabem stanju, potreboval je obnove. Fantje smo kar sami pomagali pri delu, saj smo bili raznih poklicev. So bili pa tudi taki, ki za nobeno delo niso prijeli, le nam so se posmehovali. Ko se je pater finančno malo opomogel, je začel menjavati železne postelje za udobnejšimi, le zase je bil skromen in je še naprej spal na železni postelji.

Pater Bazilij je tudi kot upravnik Baragovega doma storil gotovo veliko dobrega za vas, takrat mlade fante, ki ste se znašli v daljni deželi.

Pater Bazilij nam je bil kot oče. Pomagal nam je na vse načine, nas vzpodbujal, nam iskal službo, urejeval potrebne dokumentacije, nas vozil, kamor je bilo potrebno, nam urejeval bančne knjižice in celo osebno nosil na banko denar, če je to kateri želel. Dajal naj je pogum, nikoli pa nas ni silil, da moramo k maši. To je bila osebna odločitev posameznika. Kot v vsakem domu, je bila tudi pri nas potrebna disciplina in hišni red, še posebej, ko je število stanovalcev naraslo (nekaj časa celo nad štirideset oseb). To vsakemu ni bilo po volji. Pater ni prenašal pretiranega pijančevanja, niti praznih steklenic po sobah. Ni maral, da kateri fant v domu vozi brez vozniškega dovoljenja.

V domu je bilo vedno živahno, vedno dovolj družbe. Eni so ostali v domu le kratek čas, drugi

več let. Bili so tudi taki, ki so patra ali fante okradli, nato pa ponoči brez slovesa odšli. Prvi zabavni ansambel Bled je bil ustanovljen v domu. Imeli smo mesečne plese, na katere je pater povabil dekleta iz slovenskih družin. Hodili smo na skupne izlete, igrali karte, namizni tenis, biljard in odbojko. Ustanovila se je ekipa odbojkarjev, ki je žela lepe uspehe. Po slabem začetku smo si priborili celo pokal za prvo mesto v kategoriji B v Viktoriji. Slika te ekipe še danes visi v dvorani pod cerkvijo. Morda je bil naš uspeh prav zaradi patra, saj je bil marsikdaj on edini navijač naše ekipe, ko smo igrali, a navdušen za sto.

Ni mi žal, da sem ostal v Baragovem domu sedem let, vse do tedaj, ko sem se poročil z Anico Cimerman. S patrom sva bila vedno v dobrih odnosih. Spoznal sem ga kot zavednega in zvestega dušnega pastirja, kot nadomestnika očeta in dobrega prijatelja. Nadvse pa je bil pater zaveden in ponosen Slovenec. Obžalujem le to, da sem bil ravno v času njegove smrti odsoten in se nisem mogel udeležiti pogreba.

Še smo se pogovarjali z Lojzetom, ki je z neverjetnim spominom in žarom obujal mlada leta in začetke rasti vsega tega, kar danes imenujemo slovensko versko in kulturno središče svetih bratov Cirila in Metoda v Kew v Melbournu, o gradnji dvorane, cerkve in doma matere Romane. Danes moramo tukaj končati. Je pa Lojze začel tudi zapisovati vse te začetke, tako, da bomo v prihodnje lahko še kaj zvedeli iz prve roke o začetkih in rasti slovenskega središča v Kew. Hvala Lojze, hvala tudi ženi Anici za dobroto in gostoljubje.

Ob takem pogovoru človek pomisli na vse tiste, ki so ob patru Baziliju gradili to skupnost: p. Odilo, p. Stanko, p. Bernard, p. Tone, p. Niko in nato prvi naslednik p. Bazilija p. Metod; mati Romana, s. Silvestra, s. Ema, s. Monika, s. Hilarija, s. Ksaverija, s. Pavla, s. Maksimilijana, s. Petra in vsi vi, ki ste tako kot Lojze Markič vsak na svoj način in po svojih možnostih graditelji slovenske zgodbe v Avstraliji. Lojze nas je opozoril tudi na veliko dobroto dveh Avstralk, ki sta zapustili svoji hiši - brez tega tega velikega daru in še drugih (+Julka Mrčun) bi ne bilo doma Matere Romane. Veliko dobrotnikov je že našlo svoj pokoj v Božjem naročju. Tudi teh ne pozabljamo.

Bogu hvala za vse!